

DOSO

RØRHOLMSVEJ 5
HØSTERKØB
2970 HØRSHOLM
Tlf. 24776497
E-mail. doso@doso.dk

Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup

Høsterkøb den 15.januar 2015

Vedr.: Høring over Arbejdsgruppen vedr. gruppeindhusning af mink's analyse

DOSO støtter et forbud mod gruppeindhusning af mink med det formål at begrænse bidskader og aggression.

Mink er aktive rovdyr med adfærdsbehov, der er fundamentalt forskellige fra andre dyr, som holdes i landbruget. Samme erkendelse var årsagen til forbud mod opdræt af ræve i Danmark. Følgende bør mink, så længe denne form for opdræt er lovlig i Danmark, indhuses under forhold, som afspejler disse behov.

Et forbud mod gruppeindhusning vil være et godt skridt for dyrevelfærd på de danske minkfarme og udgøre en klar og entydig forbedring for dyrene.

I forbindelse med de dokumenter som ligger til grundlag for arbejdsgruppens anbefaling, vil DOSO gerne knytte kommentarer til følgende 4 punkter:

1. Selektiv avl som alternativ til forbud

DOSO mener ikke, at selektiv avl er et reelt alternativ til at forbedre de forhold, som mink indhuses under. Efter at have fået en frist på 10 år til at fremavle tammere dyr på de norske pelsdyrfarme, viste en test, at kun 37% af dyrene blev kategoriseret som værende nysgerrige i forhold til mennesker (Lynnekartlegging av norske pelsdyr 2011: resultater fra gennemføring av fôrtesten på rev og pinnetesten på mink Anne Lene Hovland og Anne Marit Slåtsveen Rød). Dette viser tydeligt vanskelighederne ved at bruge avl for tamhed i praksis, og vi bør ikke gentage lignende fejltrin i Danmark.

I Norge bruges som i Danmark en pindetest for at bedømme minks tamhed og frygtreaktioner. Forskningen på dette felt har dog flyttet sig, og metoderne anses af flere i dag som forældede. Derfor bør selv tallet 37% tages med en sund skepsis og kan formodes at være lavere. (Waiblinger, S., X. Boivin, V. Pedersen, M. Tosi, A. Janczak, E. Visser, R. B. Jones, Assessing the human-animal relationship in farmed species: a critical review, Applied Animal Behaviour Science, Volume 101, 2006)

DOSO

RØRHOLMSVEJ 5

HØSTERKØB

2970 HØRSHOLM

Tlf. 24776497

mail. doso@doso.dk

Der er ligeledes lavet danske forsøg på at selektere for tamhed, som kun havde begrænset succes, hvorimod selektion let gjorde mink mere frygtsomme (Hansen S W 1996, Selection for behavioural traits in farmmink. Applied Animal Behaviour Science 49; Malmkvist J & Hansen SW 2002, Generalization of fear in farm mink, *Mustela vison*, genetically selected for behaviour towards humans. Animal Behaviour 64 (3):487–501). Hansens forsøg (på at skabe tamme mink via selektion) beskrives senere af Nimon og Broom som forfejlet (Nimon AJ & Broom DM 1999, The welfare of farmed mink (*Mustela vison*) in relation to housing and management: a review. Animal Welfare 8: 205–228).

Ved en ny analyse af den norske pelsdyrbranche konkluderede et ekspertudvalg, der bl.a. havde seniorforsker Steen Henrik Møller som medlem, at: " Det er slik utvalget ser det per i dag ikke gode nok metoder verken for test for tillitsfullhet mot mennesker eller registreringssystem for dette". (NOU 2014: 15 97 Norsk pelsdyrhold – bærekraftig utvikling eller styrt avvikling?)

Således deler DOSO den opfattelse, som udtrykkes i AUs rapport, at det på nuværende tidspunkt ikke er praktisk muligt at løse problemer med bid og aggression hos mink via selektiv avl. Dels er de anvendte metoder for måling af tamhed tvivlsomme, og dels vil implementering af et system - der faktisk regulerer al avlsarbejde med henblik på tammere dyr - være meget omkostningsfuldt og give uoverskuelige bureaukratiske udfordringer. Samtidig vil ethvert forsøg med selektiv avl unødigt forlænge perioden, hvor mink må tåle en højere frekvens af bidskader i gruppeindhusning i forhold til, at de var indhuset parvist.

2. Indfasningsperiode af et forbud mod gruppeindhusning

DOSO mener, der bør gives en rimelig frist til at implementere et forbud mod gruppeindhusning. Et sådant forbud er efter DOSOs mening en afbalanceret almindelig regulering af pelsdyrbranchen baseret på stærke saglige hensyn til dyrs velfærd.

Det fremgår ikke tydeligt, om Justitsministeriets indstilling sker på baggrund af beregninger, som bruger IFROs model. Denne model mangler efter DOSOs overbevisning at tage højde for en række faktorer, der begrænser et evt. tab ved et forbud mod gruppeindhusning.

I den forbindelse vil DOSO bemærke, at den udfasningsperiode på 15 år, der blev givet til rævefarme i forbindelse med forbuddet mod disse var alt for lang. Ved mange andre sager med stor økonomisk betydning eller høj intensitet i reguleringen af næringsrettigheder er der givet langt kortere frister. Et eksempel er lov om jobklausuler, der af Justitsministeriet blev vurderet som formodentlig at være ekspropriation. Samtidig ville ændringen kunne have store økonomiske konsekvenser for visse virksomheder. Justitsministeriet udtalte således, at "der vil være tale om et ekspropriativt indgreb, hvis loven rammer en virksomhed atypisk hårdt i

DOSO

RØRHOLMSVEJ 5
HØSTERKØB

2970 HØRSHOLM

Tlf. 24776497

E-mail: doso@doso.dk

det enkelte tilfælde, hvorfor staten i så fald skal betale fuldstændig erstatning”.
Justitsministeriet foreslog en overgangsordning på 5 år.

DOSO mener ikke man med rimelighed kan give en længere indfasningsperiode af et forbud mod gruppeindhusning end 10 år.

3. Erhvervsøkonomiske konsekvenser vedr. forbud mod gruppeindhusning af mink

IFROs model tager ikke højde for en række faktorer, der er væsentlige i forhold til at regne på et evt. tab ved indførsel af et forbud. I sin beskrivelse af modellen erkendes det, at der er betydelig usikkerhed og mange elementer er direkte skøn eller beregninger baseret på skøn.

Derfor bør man være meget varsom med at tillægge disse absolut betydning. Det bemærkes samtidig, at de tal, som er brugt i de konkrete beregninger, er baseret på historisk høje priser på minkskind og deraf følgende høj produktion – en produktion som nu oplever en kraftig korrektion med faldende priser.

Netop fordi der er meget stor usikkerhed omkring mange forudsætninger i beregningerne fra IFRO, finder DOSO det forkert, at det uden nogen form for dokumentation antages, at der vil ske en enorm stigning i gruppeindhusning af mink fra 20 - 50%. Det fremgår endvidere ikke hvilken tidsramme en sådan eksplosiv vækst skulle finde sted i eller hvorfor. Dette må enten beregnes på en mere gennemsigtig måde, eller der må ses bort fra dette tal. I beregningen fra Fødevareministeriet antages det, at 40% af alle mink vil gruppeindhuses i en ikke nærmere defineret fremtid. Dette tal er ligeledes ikke underbygget.

IFRO's model baserer sig også på en række antagelser, der står i direkte modsætning til fagrapporten fra AU. Dette er forståeligt, da forfatteren af naturlige årsager ikke har haft mulighed for at forholde sig til AU's rapport, som er skrevet senere. Men det indikerer også, at skal modellen bruges fremadrettet, bør den opdateres.

Således antager IFRO, at "Det må forventes, at andelen af bidskader forårsaget af gruppeindhusning vil blive reduceret i takt med målrettet indkøring og avl i forhold til gruppeindhusning i fremtiden”

I modsætning hertil skriver AU i sin rapport, at: “AU vurderer, at man i teorien kan opnå en væsentlig reduktion i bidmærker hos gruppeindhusede mink ved genetisk selektion mod bidmærker. Det er imidlertid næppe muligt at gennemføre en sådan selektion i praksis, med mindre der udvikles nye metoder og værktøjer, der kan identificere mink med de ønskede egenskaber”.

DOSO

RØRHOLMSVEJ 5
HØSTERKØB
2970 HØRSHOLM
Tlf. 24776497
E-mail. doso@doso.dk

Sådanne modstridende antagelser giver et forvirrende indtryk. DOSO mener her, at AU's rapport bør tillægges størst vægt. Samtidig bør direkte gæt på, hvad der evt. vil ske i fremtiden ikke være basis for, hvordan vi forbedrer dyrevelfærden i Danmark. Særligt ikke når vi har en helt konkret og eksisterende mulighed, som et forbud mod gruppeindhusning af mink udgør.

Beregningen af tab i IFRO's model anvender et generelt tal for prisen på minkskind i stedet for et tal for gruppeindhusede mink. Dette er i sig selv en stor begrænsning i forhold til de konklusioner, der kan drages. Særligt når der er enighed om, at dette er et spørgsmål, der er delvist uafklaret.

Beregningen beskrives som en model, hvori der vil kunne indsættes andre tal i fremtiden. I den forbindelse er det meget relevant, at AU's rapport fremhæver en række faktorer, der må have direkte indvirkning på økonomien i gruppeindhusning, men som ikke er en del af modellen. Disse bør inkluderes, hvis denne bruges fremadrettet.

AU's rapport fremhæver følgende negative konsekvenser af gruppeindhusning:

- Gruppeindhusning fører til mindre dyr, som dermed giver et mindre skind og dermed en lavere pris upåagtet om der er bidskader
- Der er større andel af aflivede og døde dyr
- Typisk indhuses flere hunner sammen. Da hunner er mindre end hanner, gør dette i sig selv gruppeindhusning mindre lukrativt.
- Opsyn med dyr tager længere tid og er vanskeligere
- I tilfælde af udbrud af sygdomme har disse lettere spil og kan medføre større tab

Ingen af disse faktorer er forsøgt inkluderet i den økonomiske model fra IFRO.

Det bemærkes i IFROs analyse, at et forbud i nogle tilfælde muligvis vil reducere en potentiel udvidelse med grundlag i gruppeindhusning. Samtidig konstateres det, at nogle farme ikke vil kunne opnå miljøgodkendelse til en udvidelse af antal dyr. Dette illustrerer behovet for mere

Anima, Dansk Dyreværn Århus, Dyrenes Dags Komité, Dyrenes Venner,
Dyreværnet-Værn for Værgeløse Dyr, Hundens Tarv, Husdyrenes Vel Fyn, Inges Kattehjem, Kattens Værn,
Nyt Hesteliv, Svalen, WSPA

Als og Sundsveds Kattefond, Sønderjyllands Dyreværnsforening
Danish Friends of Animals, Dankas Animals, Dyrenes Alliance, Dyrenes-SOS, Fair Dog, Hestens Værn,

DOSO

RØRHOLMSVEJ 5
HØSTERKØB
2970 HØRSHOLM
Tlf. 24776497
E-mail. doso@doso.dk

pålidelige tal, hvis en indfasningsperiode af et forbud mod gruppeindhusning skal baseret på et evt. økonomisk tab beregnet med modellen.

Det samme må siges om udgangspunktet i en produktion på 17,2 millioner skind per år. Antallet af producerede skind følger typisk skindprisen. Derfor vil fortsatte fald fra de historisk høje priser, der er blevet opnået i senere år formodentlig medføre en naturlig markedsdrevet reduktionen i antal dyr.

4. Burberigelse som alternativ til forbud

Som nævnt i AUs svar til Fødevarestyrelsen kan andre former for burberigelse have en vis effekt på dyrevelfærden. Omend ikke tilsvarende et forbud mod gruppeindhusning. Af den årsag anser DOSO en sådan løsning for utilstrækkelig og støtter arbejdsgruppens indstilling om et forbud.

Ser man på berigelse af minks velfærd ved at ændre berigelsen i et burmiljø foreslår DOSO, at der ligeledes fremlægges beregninger for indførelse af svømmevand.

Undersøgelser ved flere tyske universiteter har konkluderet, at svømmevand er meget vigtigt for mink. Hvis berigelsen tilbydes i en passende form i et passende miljø bruger mink svømmemuligheder, som de ville i naturen. (Nowak, S. (2014): Ethologische Untersuchungen zur Verhaltensontogenese und Welpenaufzucht von Nerzen in einem Haltungssystem entsprechend der Tierschutz-Nutztierhaltungsverordnung)

Anden forskning viser, at svømmevand er den velfærdsforbedring, som mink selv vil arbejde hårdest for at opnå (Mason, G. J., Cooper, J. & Clarebrough, C. Frustrations of fur-farmed mink. Nature 410).

Den bedste løsning til at fjerne den højere frekvens af bid i gruppeindhusning er et forbud mod dette. Ser man på velfærdsforbedringer, bør man dog ikke lade sig begrænse af de tiltag, som er nævnt i AU's rapport, og svømmevand bør ubetinget overvejes.

Med venlig hilsen

DOSO

Peter Møllerup
Formand

Joh Vinding
Kampagnechef